

Vernieuwde jeugdwedstrijdstructuur KNZB – Onder 10 en Onder 12

Evaluatie- en monitoringsplan

Datum: oktober 2025

1. Aanleiding en context

In 2023 presenteerde de KNZB haar Jeugdsportvisie: een koerswijziging die ontwikkeling, plezier en welzijn van het kind centraal stelt. De visie is ontwikkeld in samenwerking met NOC*NSF en gebaseerd op wetenschappelijke en pedagogische inzichten over hoe kinderen het beste leren en gemotiveerd blijven in de sport. Deze inzichten komen uit zowel nationale als internationale onderzoeken naar motivatie, vroeg specialisatie, pedagogisch sportklimaat en duurzame sportdeelname.

Uit deze kennisbasis bleek dat het bestaande wedstrijdssysteem, waarin nadruk lag op ranglijsten, medailles en prestatietijden, niet optimaal aansloot bij de ontwikkelbehoeften van jonge zwemmers. Onderzoek naar de zelfdeterminatietheorie (Deci & Ryan, 2000) toont aan dat kinderen vooral gemotiveerd blijven als hun behoefte aan autonomie, competentie en sociale verbondenheid wordt vervuld. Een omgeving die uitsluitend prestaties benadrukt, kan deze basisbehoeften juist onder druk zetten.

Daarnaast wijzen studies van onder andere Côté (1999), Güllich (2017, 2019) en Platvoet (2020) uit dat vroegtijdige prestatiedruk en vergelijking met leeftijdsgenoten kunnen leiden tot motivatieverlies, hogere uitval en minder lange termijn ontwikkeling. Daarom verschuift de focus binnen de Jeugdsportvisie van wie wint naar hoe kinderen leren, beleven en groeien.

Concreet vertaalt zich dat in een vernieuwd wedstrijdformat dat:

- De nadruk legt op het leerproces in plaats van de einduitslag.
- Uitslagen presenteert in alfabetische volgorde om prestatiedruk en onderlinge vergelijking te verminderen.
- Ruimte biedt voor plezier, sociale interactie en eigen ontwikkeling.
- Waarin coaches en officials een begeleidende, motiverende rol hebben in plaats van een beoordelende.

Het vernieuwde format maakt competitie niet minder belangrijk, maar anders belangrijk: de wedstrijd blijft een leer- en ervaringsmoment waarin kinderen succes kunnen ervaren op hun eigen niveau. Zo sluit het beleid direct aan bij wetenschappelijke aanbevelingen om jeugdwedstrijden vorm te geven vanuit ontwikkeling, plezier en veiligheid.

De implementatie van dit vernieuwde format voor de categorie onder de 12 jaar (O12) wordt tot nader order uitgesteld. Een besluit over eventuele invoering vindt pas plaats na een positief advies op basis van de resultaten van dit evaluatie- en monitoringsplan.

Het doel van dit plan is om systematisch in kaart te brengen hoe de nieuwe regels en formats worden ervaren door zwemmers, coaches/trainers en officials. De resultaten vormen de basis voor een onderbouwd advies richting het KNZB-managementteam (MT) over een mogelijke uitbreiding van de vernieuwde jeugdwedstrijdstructuur naar de leeftijdscategorie onder de 12 (O12).

Fase 1 – Evaluatie en monitoring van O10

Dit document vormt het Evaluatie- en Monitoringsplan Fase 1. Fase 1 richt zich uitsluitend op de implementatie van het vernieuwde format bij O10 en heeft als doel om systematisch inzicht te krijgen in:

- Hoe zwemmers, coaches/trainers en officials de nieuwe regels en wedstrijdvormen ervaren.
- Of het vernieuwde format daadwerkelijk bijdraagt aan meer plezier, betrokkenheid en een positief pedagogisch klimaat.
- In hoeverre de praktische uitvoering en communicatie aansluiten bij de uitgangspunten van de Jeugdsportvisie.

De resultaten van deze fase vormen de onderbouwing voor een beleidsadvies aan het KNZB-managementteam en Bondsbestuur over eventuele uitbreiding van het vernieuwde format naar de leeftijdscategorie onder de 12 jaar (O12) en eventuele bijsturing in het huidige beleid onder 10.

Fase 2 – Eventuele implementatie O12

In fase 2 zal worden onderzocht op welke wijze het format O10 kan worden doorontwikkeld om de groep O12. De invoering van het vernieuwde format bij O12 maakt géén onderdeel uit van dit plan. Een besluit over die invoering wordt pas genomen nadat de resultaten van Fase 1 zijn geanalyseerd en beoordeeld.

- Bij een positief advies: start van Fase 2, waarin het vernieuwde format gefaseerd wordt ingevoerd voor O12 en opnieuw wordt geëvalueerd.
- Bij een negatief of gemengd advies: voortzetting van Fase 1, waarbij het O10-format verder wordt gemonitord en verbeterd voordat een nieuw besluit wordt genomen.

Met deze gefaseerde aanpak waarborgt de KNZB dat beleidskeuzes evidence-based, transparant en breed gedragen zijn, en dat de belangen en het plezier van jonge zwemmers centraal blijven staan in elke stap van de vernieuwing.

2. Doelstelling van de evaluatie

De evaluatie in fase 1 heeft als doel om inzicht te krijgen in de eerste ervaringen met het vernieuwde jeugdwedstrijdformat voor onder de 10 jaar (O10), en te onderzoeken hoe zwemmers, coaches/trainers en officials dit nieuwe concept beleven in de praktijk. Omdat het format pas sinds het seizoen 2025-2026 is ingevoerd, ligt de nadruk in deze fase niet op het meten van verandering of effect, maar op het in kaart brengen van signalen, indrukken en belevingen. Deze kwalitatieve informatie helpt de KNZB te begrijpen:

- Hoe de invoering wordt ervaren.
- Welke elementen bijdragen aan plezier, motivatie en veiligheid.
- Waar verbeterpunten liggen binnen het beleid onder de 10 jaar en richting toekomstige toepassing bij de categorie onder de 12 jaar (O12).

2.1 Centrale doelstelling

Het hoofddoel van deze evaluatie is:

Het verzamelen van systematische inzichten in hoe het vernieuwde jeugdwedstrijdformat wordt ervaren door zwemmers, coaches/trainers en officials, met specifieke aandacht voor plezier, procesgericht leren en een positief pedagogisch klimaat.

De uitkomsten van deze fase vormen de inhoudelijke onderbouwing voor het beleidsadvies aan het KNZB-managementteam en Bondsbestuur over een eventuele uitbreiding van het vernieuwde format naar O12.

2.2 Onderzoeksvragen

De evaluatie richt zich op de volgende hoofdvragen:

1. Hoe ervaren zwemmers, coaches/trainers en officials de eerste wedstrijden binnen het vernieuwde format in termen van plezier, motivatie en beleving?
2. In welke mate komt de nadruk op procesgericht leren (ontwikkelen, proberen, experimenteren) tot uiting in de wedstrijdpraktijk?
3. Hoe wordt het wedstrijdconcept beleefd vanuit de rol van coaches/trainers en officials, met betrekking tot uitvoerbaarheid, sfeer en gedrag van betrokkenen?
4. Welke factoren dragen bij aan een positieve sportbeleving, gedefinieerd als plezier, uitdaging, motivatie en sociale verbondenheid?
5. Hoe ervaren betrokkenen het pedagogisch klimaat tijdens wedstrijden, denk aan respectvolle omgang, duidelijkheid van regels, ruimte voor fouten en een positieve benadering van kinderen?
6. Welke aandachtspunten of verbeterkansen worden zichtbaar richting verdere doorontwikkeling en mogelijke implementatie voor O12?

2.3 Besluitvormend karakter van fase 1

Het uiteindelijke doel van deze evaluatie is het formuleren van een onderbouwd en genuanceerd advies over de toekomst van het vernieuwde jeugdwedstrijdformat.

- Bij een positief advies volgt een overgang naar fase 2, waarin de implementatie voor O12 wordt voorbereid en geëvalueerd.
- Bij een negatief of gemengd advies blijft fase 1 actief: de KNZB blijft monitoren, leren en verbeteren binnen de O10-structuur, voordat een nieuw besluit over uitbreiding wordt genomen.

Zo borgt de KNZB dat beleidskeuzes worden genomen op basis van ervaring, bewijs en draagvlak, met het welzijn en plezier van jonge zwemmers als leidend uitgangspunt.

3. Kaders en uitgangspunten

De evaluatie in fase 1 vindt plaats binnen de kaders van de KNZB Jeugdsportvisie en richt zich op het waarborgen van kwaliteit, beleving en pedagogische veiligheid in jeugdwedstrijden. Het doel is niet om prestaties te meten, maar om inzicht te krijgen in hoe het vernieuwde format functioneert in de praktijk, gezien vanuit verschillende perspectieven.

De volgende uitgangspunten zijn leidend:

1. Aansluiting bij de Jeugdsportvisie

- De evaluatie toetst in hoeverre de uitgangspunten van de Jeugdsportvisie, plezier, ontwikkeling, motivatie en welzijn van het kind, zichtbaar zijn binnen de nieuwe wedstrijdvormen.
- De nadruk ligt op ervaren kwaliteit in plaats van resultaten of prestaties.

2. Fase 1: implementatie en leerfase

- Dit plan bestrijkt uitsluitend fase 1, waarin de invoering van het vernieuwde format voor onder de 10 jaar (O10) wordt geëvalueerd.
- De resultaten van deze fase bepalen of de KNZB overgaat tot fase 2: voorbereiding implementatie O12.
- Bij een negatief advies blijft de monitoring binnen fase 1 actief en worden verbeteringen binnen het O10-format verder onderzocht.

3. Hybride evaluatiestructuur

De evaluatie wordt uitgevoerd via een combinatie van:

- veldobservaties en gesprekken door KNZB-medewerkers en regiovertegenwoordigers.
- open online evaluaties via digitale formulieren (QR-codes) voor coaches/trainers, ouders en officials.
- Respondenten geven uitsluitend feedback binnen hun eigen rol (ouder → ouderformulier, coach → coachformulier, official → officialformulier).
- Deze aanpak vergroot de spreiding van perspectieven en versterkt de transparantie van het proces.

4. Gelijkwaardigheid van perspectieven

- Er is nadrukkelijk aandacht voor de ervaringen van zwemmers, coaches/trainers, officials en ouders, elk perspectief levert unieke informatie over het functioneren van het format.
- De evaluatie waardeert zowel objectieve observaties (uitvoering, structuur, regels) als subjectieve belevingen (plezier, motivatie, sfeer).

5. Landelijke standaardisering met ruimte voor nuance

- Er wordt gewerkt met één landelijk gestandaardiseerd observatie- en scoreformulier, zodat resultaten vergelijkbaar zijn tussen regio's.
- Aan het einde van elk formulier is ruimte voor open opmerkingen of suggesties, zodat ook contextuele signalen worden vastgelegd.

6. Focus op kwaliteit, niet op kwantiteit

- De evaluatie richt zich op de kwaliteit van beleving, veiligheid en pedagogisch klimaat, niet op kwantitatieve prestatie- of tijdsgegevens.
- De analyse zal patronen, thema's en trends identificeren in plaats van numerieke scores te vergelijken.

7. Transparantie en terugkoppeling

- Alle bevindingen worden gebundeld in een eindrapport (begin april 2026) en gedeeld via een publieke samenvatting.

- Betrokken verenigingen, regio's en deelnemers ontvangen terugkoppeling over wat er met hun input is gedaan.

4. Scope van de evaluatie

De evaluatie in fase 1 richt zich uitsluitend op de wedstrijden binnen de leeftijdscategorie onder de 10 jaar (O10), waarin het vernieuwde jeugdwedstrijdformat in het seizoen 2025–2026 is ingevoerd. De resultaten van deze fase vormen de onderbouwing voor een besluit over eventuele uitbreiding naar de categorie onder de 12 jaar (O12) in een volgende fase.

De scope omvat zowel kwalitatieve observaties op locatie als online evaluaties door betrokkenen. Op deze manier wordt een breed en representatief beeld verkregen van hoe het nieuwe wedstrijdformat in de praktijk wordt ervaren.

4.1 Evaluaties door KNZB-medewerkers en regiovertegenwoordigers

- **Periode:** november 2025 – februari/maart 2026
- **Aantal wedstrijden:** minimaal 12 (één per regio, meer indien haalbaar)
- **Selectiecriteria:** spreiding over regio's, verschillende wedstrijd niveaus en organisatorische contexten
- **Deelnemers per wedstrijd:**
 - Minimaal 10 zwemmers (O10) voor korte individuele gesprekken.
 - Minimaal 4 coaches/trainers voor gestructureerde interviews.
 - Observaties door 1 KNZB-medewerker of regiovertegenwoordiger.
 - Aanvullende korte gesprekken met officials.

De observator vult het gestandaardiseerde observatieformulier in en maakt notities over sfeer, organisatie, communicatie en gedrag. De focus ligt op hoe de principes van de Jeugdsportvisie, plezier, procesgericht leren, motivatie en veiligheid, in de wedstrijdpraktijk tot uiting komen.

4.2 Online evaluaties via open deelname

Naast de veldobservaties worden online evaluatieformulieren beschikbaar gesteld voor alle betrokkenen binnen de O10-wedstrijden.

- **Periode:** november 2025 – februari/maart 2026
- **Toegang:** via QR-codes en directe links die worden verspreid via wedstrijdorganisaties, scheidsrechters en KNZB-communicatiekanalen.
- **Doelgroep:**
 - **Coaches/trainers**, vragen gericht op waargenomen plezier, begrip van de nieuwe regels, gedrag van zwemmers, en bekendheid met de Jeugdsportvisie.
 - **Ouders/verzorgers**, vragen over beleving, sfeer en waarnemingen bij hun kind tijdens wedstrijden.
 - **Officials**, vragen over duidelijkheid, werkbaarheid en toepasbaarheid van de nieuwe regels.

Iedere respondent vult enkel het formulier in dat bij zijn of haar rol hoort. De formulieren zijn openbaar beschikbaar maar worden per rol gelabeld, zodat de gegevens correct kunnen worden geanalyseerd.

4.3 Representativiteit en kwaliteitsborging

Om te waarborgen dat de resultaten een evenwichtig beeld geven:

- Wordt gestreefd naar deelname van alle KNZB-regio's.
- Krijgen alle deelnemende wedstrijden een unieke event-ID.
- Worden dubbele of inconsistente inzendingen gecontroleerd en gefilterd.
- Worden veldobservaties en online data naast elkaar gelegd om overeenkomsten en verschillen in beleving te duiden (triangulatie).

4.4 Afbakening van fase 1

De evaluatie bestrijkt uitsluitend de O10-implementatie van het vernieuwde jeugdwedstrijdformat. De categorie onder de 12 (O12) valt buiten de scope van dit plan en wordt pas in fase 2 meegenomen, afhankelijk van het besluit dat volgt uit deze eerste evaluatie.

5. Werkwijze en methodiek

De evaluatie combineert veldobservaties en gesprekken door KNZB-medewerkers en regiovertegenwoordigers met open online feedback van coaches/trainers, ouders en officials. Deze gecombineerde aanpak biedt zowel diepgang (via observaties en interviews) als breedte (via online formulieren), en maakt het mogelijk om patronen en signalen vanuit meerdere perspectieven te vergelijken.

5.1 Observaties tijdens wedstrijden

Elke geselecteerde wedstrijd wordt bezocht door één observator (KNZB-medewerker of regiovertegenwoordiger). De observator vult het gestandaardiseerde observatieformulier in en noteert indrukken over:

- De algemene sfeer en de plezierbeleving van de zwemmers.
- De uitvoering van het programma volgens de gestelde wedstrijdreglementen,
- Hoe officials en coaches/trainers het nieuwe format ervaren in hun rol (duidelijkheid, werkbaarheid, communicatie).
- Hoe het wedstrijdverloop en de organisatie bijdragen aan een positieve sportervaring (duidelijkheid van regels, doorlooptijd, startprocedure, beloningsmomenten).

De observaties zijn niet bedoeld als beoordeling van individuen, maar als een beschrijving van hoe het vernieuwde format in de praktijk functioneert, zowel organisatorisch als qua beleving bij betrokkenen.

De observator maakt korte veldnotities en vult het formulier digitaal in. Daarnaast worden, indien relevant, aanvullende observaties vastgelegd over opvallende situaties of positieve praktijkvoorbeelden die inzicht bieden in de werking van het nieuwe format.

5.2 Gesprekken met kinderen

Tijdens of na de wedstrijd worden korte, informele gesprekken gevoerd met minimaal 10 kinderen (O10).

Richtlijnen:

- Gesprekken vinden bij voorkeur in tweetallen plaats.
- Een ouder of coach is altijd aanwezig bij het gesprek.
- De observator gebruikt een korte gespreksleidraad met enkele vaste kernvragen, maar laat ruimte voor spontane antwoorden.
- De gesprekken duren gemiddeld 1 a 2 minuten per kind.
- Focus: plezier, gevoel tijdens de wedstrijd, omgang met fouten, motivatie en sociale beleving.

Deze gesprekken dienen om een eerste indruk te krijgen van hoe jonge zwemmers de nieuwe wedstrijdvorm ervaren, zonder dat het een formeel interview wordt.

5.3 Gesprekken met coaches/trainers

Tijdens of na afloop van de wedstrijd wordt met minimaal 4 coaches/trainers gesproken. Het doel is inzicht te krijgen in hun ervaringen met het nieuwe format, de uitvoerbaarheid van de regels, waargenomen gedrag en motivatie van zwemmers, en eventuele knelpunten of kansen.

Coaches/trainers worden ook gevraagd:

- Hoeverre zij bekend zijn met de Jeugdsportvisie en bijbehorende documentatie.
- Zij het belangrijk vinden dat plezier en ontwikkeling centraal staan.
- Hoe zij de reacties van kinderen en ouders op de veranderingen ervaren.

5.4 gesprekken met officials

Waar mogelijk worden korte gesprekken gevoerd met officials over hun ervaringen met de nieuwe regels en de toepassing in de praktijk.

De focus ligt hierbij op:

- Duidelijkheid van de regels.
- Werkbaarheid vanuit hun positie.
- De impact van het nieuwe format op wedstrijdverloop en sfeer.

5.5 Online feedback via QR-codes

Naast de observaties verzamelt de KNZB brede input via online formulieren, die toegankelijk zijn via QR-codes en directe links.

Deze codes worden:

- Voorafgaand aan elke wedstrijd per e-mail verstuurd aan de wedstrijdorganisatie en de scheidsrechter.
- Gedeeld via de KNZB-website en nieuwsbrieven.
- Zichtbaar gemaakt op posters of slides bij de jurytafel.

Respondenten vullen alleen het formulier in dat bij hun rol hoort:

- Ouders/verzorgers, vragen over beleving, sfeer en observaties bij hun kind.
- Coaches/trainers, vragen over motivatie, gedrag van zwemmers, communicatie en begrip van het nieuwe format.
- Officials, functie gefungeerd, vragen over regels, werkbaarheid en organisatie.

De formulieren zijn kort (circa 10–12 vragen) en bevatten zowel meerkeuzevragen als open velden voor opmerkingen. Inconsistenties of dubbele inzendingen worden gefilterd bij de data-analyse.

Om de betrouwbaarheid te vergroten worden:

- Alle inzendingen voorzien van een event-ID (wedstrijd + datum).
- Rolkeuze en regio automatisch geregistreerd.
- Waar mogelijk dubbele inzendingen beperkt.

5.6 Ethische richtlijnen

- De gesprekken met kinderen vinden plaats met toestemming van ouders of coaches/trainers en in aanwezigheid van een volwassene.
- Er worden geen audio- of video-opnames gemaakt, observatoren noteren alleen korte, geanonimiseerde samenvattingen.
- Alle verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt en uitsluitend gebruikt voor dit evaluatie- en monitoringsdoel.

6. Dataverzameling en opslag

De evaluatie combineert data uit observatieformulieren, gespreksnotities en online inzendingen van coaches/trainers, ouders en officials. Alle gegevens worden digitaal verzameld en beheerd binnen de beveiligde KNZB-omgeving.

6.1 Centrale opslag en databeheer

- De Coördinator Breedtesport (Paul Koster) is verantwoordelijk voor beheer, volledigheid en privacy.
- Alleen het analyse- en rapportageteam heeft toegang tot de ruwe data.
- Elke inzending bevat een unieke event-ID, de rol van de respondent en de bron (observatie, online formulier of gesprek).
- Kinderen worden uitsluitend via korte observatiegesprekken bevraagd, zij vullen geen online formulieren in.

6.2 Privacy en anonimiteit

Alle gegevens worden geanonimiseerd en verwerkt volgens de AVG-richtlijnen. Deelnemers ontvangen vooraf een korte privacyverklaring met uitleg over doel, vrijwilligheid en dataverwerking. Gesprekken met kinderen gebeuren altijd in aanwezigheid van een ouder of coach, er worden geen opnames gemaakt.

6.3 Kwaliteitsborging

Om betrouwbaarheid en representativiteit te garanderen:

- Dubbele of foutieve inzendingen worden automatisch gefilterd.
- Formulieren bevatten een eventcode zodat data aan de juiste wedstrijd gekoppeld blijven.
- Een deel van de online data wordt steekproefsgewijs gecontroleerd op plausibiliteit.
- Observaties, gesprekken en online resultaten worden gecombineerd (triangulatie) om patronen en verschillen te duiden.

6.4 Bewaartermijn en toegang

Data worden maximaal 48 maanden bewaard en daarna geanonimiseerd of verwijderd. Toegang is beperkt tot de Coördinator Breedtesport en het analyse- en rapportageteam. Geaggregeerde, anonieme resultaten kunnen worden gebruikt voor rapportages en kennisdeling binnen de KNZB.

7. Analyse en rapportage

7.1 Analyse

De verzamelde gegevens worden kwalitatief geanalyseerd met als doel inzicht te krijgen in de beleving, uitvoerbaarheid en pedagogische kwaliteit van het vernieuwde jeugdwedstrijdformat.

De analyse richt zich op de kernprincipes van de Jeugdsportvisie:

- Plezier & beleving
- Procesgericht leren en motivatie
- Pedagogisch klimaat en veiligheid
- Uitvoerbaarheid en duidelijkheid van regels
- Organisatie en communicatie tijdens wedstrijden

Werkwijze:

- Observatieformulieren, gesprekken en online feedback worden samengebracht en thema technisch gecodeerd (thematische analyse).
- Overeenkomsten en verschillen tussen doelgroepen (zwemmers, coaches/trainers, ouders, officials) worden systematisch vergeleken (triangulatie).
- Betrouwbaarheid wordt verhoogd door dubbele codering van een deel van de data door twee analisten.
- De analyse wordt uitgevoerd door een team van KNZB-medewerkers uit de domeinen breedtesport en jeugdsportontwikkeling.

De focus ligt op leerpunten en patronen, niet op kwantitatieve verandering: fase 1 is bedoeld als reflectieve leerfase, niet als effectmeting.

7.2 Rapportage

Het eindrapport verschijnt in April 2026 en bevat:

- Inleiding en achtergrond
- Methode van uitvoering
- Bevindingen per doelgroep (zwemmers, coaches/trainers, officials, ouders)
- Overkoepelende thema's en verbeterpunten
- Conclusies en aanbevelingen
- Beleidsadvies richting O12

Daarnaast wordt een publieke samenvatting opgesteld voor communicatie richting verenigingen, ouders en stakeholders. De rapportage onderscheidt drie mogelijke uitkomsten:

- Positief advies → doorgaan naar fase 2, voorbereiding implementatie O12.
- Negatief advies → voortzetting van fase 1, met verdieping van monitoring en verbeteracties binnen O10.
- Gedeeltelijk positief advies → gericht bijstellen van specifieke onderdelen (bijv. reglement, communicatie, of beloningsmomenten).

Zo blijft het proces transparant, toetsbaar en adaptief: beleid wordt pas uitgebreid als de praktijkervaringen aantonen dat het format aansluit bij de uitgangspunten van de Jeugdsportvisie.

8. Tijdlijn

De evaluatie- en monitoringcyclus beslaat één volledig sportseizoen en vormt de fase 1 van het bredere implementatieproces. Afhankelijk van het advies dat hieruit voortkomt, wordt in 2026 besloten of fase 2 (uitbreiding naar O12) wordt opgestart.

Fase	Periode	Activiteiten
Vorbereiding	Oktober 2025	Vaststellen observatie- en scoreformulieren, genereren QR-codes, communicatie naar wedstrijdorganisaties en officials
Dataverzameling (veld & online)	November 2025 – Februari/Maart 2026	Observaties, kind- en coachgesprekken, online evaluaties via QR-codes, verwerking van open veldinput
Analyse & rapportage	Maart 2026	Thematische analyse van alle data, opstellen concept- en eindrapport, bespreking in MT
Besluitvorming	Begin April 2026	MT KNZB en Bondsbestuur nemen besluit: doorgaan naar fase 2 of voortzetten fase 1.

De tijdlijn wordt jaarlijks herzien wanneer monitoring in fase 1 wordt voortgezet.

9. Rollen en verantwoordelijkheden

Rol	Naam / Organisatie	Verantwoordelijkheid
Projectleider	Sport coördinator KNZB	Coördinatie van evaluatie, planning, rapportage en besluitvormingsproces
Observatoren	KNZB-medewerkers en regiovertegenwoordigers	Uitvoeren van veldobservaties, gesprekken en interne formulieren
Online feedback coördinatie	Communicatie, Breedtesport KNZB, CORZ, regionale taakgroepen	Verspreiding QR-codes, mailing naar verenigingen en officials, verzamelen veldinput
Analyse & rapportage	Team Breedtesport & Jeugdsportvisie	Verwerking en interpretatie van gegevens, formuleren van conclusies en aanbevelingen
Communicatie	Communicatieafdeling KNZB	Publicatie resultaten, organisatie updatebijeenkomsten, voorbereiding publieke samenvatting
Besluitvorming	MT KNZB & bondsbestuur	Formeel besluit over eventuele uitbreiding van het vernieuwde jeugdwedstrijdformat naar O12
(Eventuele) aanpassingen reglementen	Breedtesport KNZB, CORZ & Taakgroep O12	Opstellen en indienen aanpassingen reglementen en wedstrijdbepalingen

10. Verwachte opbrengsten

De evaluatie en monitoring leveren zowel inhoudelijke inzichten als beleidsrelevante aanbevelingen op.

Inhoudelijke opbrengsten

- Een genuanceerd beeld van hoe zwemmers, coaches/trainers, officials en ouders het vernieuwde jeugdwedstrijdformat ervaren.
- Inzicht in factoren die bijdragen aan plezier, motivatie, beleving en veiligheid binnen de jeugdwedstrijden.
- Signalen over hoe de Jeugdsportvisie wordt begrepen en toegepast in de praktijk.
- Feedback over de uitvoerbaarheid van regels en de organisatie van wedstrijden.

Beleidsmatige opbrengsten

- Een breed gedragen basis voor besluitvorming over de eventuele uitbreiding naar O12.
- Transparante verantwoording van het evaluatieproces richting verenigingen en stakeholders.
- Concrete aanbevelingen voor verdere optimalisatie van communicatie, organisatie en ondersteuning van verenigingen.
- Versterking van het lerend vermogen binnen de KNZB: een cultuur van luisteren, monitoren en verbeteren.

De resultaten worden gebruikt als onderbouwing voor een advies aan het MT en Bondsbestuur, met als uitgangspunt dat een eventuele uitbreiding naar O12 alleen plaatsvindt na een positief advies op basis van deze evaluatie.

11. Communicatie & bijeenkomsten

Tijdens de looptijd van de evaluatie en monitoring wordt actieve en transparante communicatie ingezet om alle betrokkenen te informeren en te betrekken bij het proces. Het doel van deze communicatie is niet alleen kennisdeling, maar ook het vergroten van draagvlak en bewustwording rondom de Jeugdsportvisie en de voortgang van de evaluatie.

11.1 Centrale en regionale bijeenkomsten

Op verschillende momenten in het seizoen worden informatie- en updatebijeenkomsten georganiseerd waarin:

- De uitgangspunten van de Jeugdsportvisie worden toegelicht.
- De voortgang van de evaluatie en voorlopige trends worden gedeeld.
- Ruimte is voor vragen, uitwisseling van ervaringen en het ophalen van signalen uit het veld.

Deze bijeenkomsten vinden plaats tijdens:

- NK en NJK Korte baan (winter 2025–2026)
- Kwalificatiemeet april 2026
- NK en NJK Lange baan (zomer 2026)
- Een aantal regionale bijeenkomsten (data en locaties nader te bepalen).

11.2 Communicatiekanalen

De KNZB maakt gebruik van een combinatie van centrale en decentrale communicatiekanalen:

- KNZB-website (pagina Jeugdsportvisie).
- Nieuwsbrieven aan verenigingen en regio's.
- Socialmedia kanalen (voor oproepen tot deelname aan online feedback).
- Directe mailing aan wedstrijdorganisaties en officials met QR-codes.
- Korte updates via regiovertegenwoordigers.

11.3 Transparantie en terugkoppeling

Na afronding van de dataverzameling worden de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen gedeeld met:

- Het KNZB-managementteam en Bondsbestuur (voor besluitvorming).
- Verenigingen en regio's (via een publieke samenvatting en nieuwsbrief).
- Deelnemers aan de bijeenkomsten (via presentaties).

Het streven is om gedurende het hele traject transparantie en wederkerigheid te waarborgen: betrokkenen die feedback leveren, zien ook wat er met hun inbreng gebeurt.

12. Slotopmerking

Dit evaluatie- en monitoringsplan vormt het formele kader voor fase 1 van de invoering van het vernieuwde jeugdwedstrijdformat binnen het wedstrijdzwemmen. Het plan beschrijft hoe de KNZB systematisch ervaringen, observaties en feedback verzamelt om te beoordelen of het nieuwe format daadwerkelijk bijdraagt aan plezier, ontwikkeling en een veilig pedagogisch sportklimaat voor jonge zwemmers.

De resultaten van deze fase dienen als bewijsbasis voor een zorgvuldig en transparant besluit over het vervolg:

- Bij een positief advies wordt in fase 2 gewerkt aan de voorbereiding voor implementatie van het vernieuwde format voor de categorie onder 12 jaar (O12), inclusief een nieuwe ronde van evaluatie en monitoring.
- Bij een negatief of gemengd advies blijft fase 1 actief: het format voor O10 wordt verder geëvalueerd, verbeterd en ondersteund, zodat eerst een stabiele en gedragen basis ontstaat.

Hiermee onderstreept de KNZB haar ambitie om beleid stapsgewijs, onderbouwd en kindgericht te ontwikkelen. De invoering van nieuwe wedstrijdvormen is geen eindpunt, maar onderdeel van een doorlopend leerproces waarin sportplezier, pedagogische kwaliteit en samenwerking met het veld centraal staan. De uitvoering van dit plan vraagt voortdurende aandacht voor:

- Transparantie richting verenigingen en betrokkenen,
- Kwaliteit en betrouwbaarheid van de dataverzameling,
- Open dialoog over wat goed gaat en waar verbetering nodig is.

Met dit plan legt de KNZB een solide basis voor verantwoorde besluitvorming en voor de verdere ontwikkeling van jeugdwedstrijden waarin ieder kind zich met plezier, vertrouwen en uitdaging kan blijven ontwikkelen.